

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
VIỆN NGHIÊN CỨU KINH TẾ PHÁT TRIỂN

Địa chỉ: Lầu 3, 196 Trần Quang Khai, P.Tân Định, Q.1, TP. HCM
ĐT/Fax: (84 028) 3843.8639

KHÓA HỌC “NGHIÊN CỨU VIÊN TẬP SỰ” NĂM 2018

Lớp chuyên đề. Đào tạo phương pháp điều tra điền dã: Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM.
Lương Vinh Quốc Duy, Mai Thị Nghĩa, Võ Thành Tâm, Đặng Hoàng Minh Quân, Nguyễn Xuân Đóa và Phạm Minh Tiến.

1. Giới thiệu chung

- Ý tưởng khóa học được hình thành dựa trên mong muốn lan tỏa và truyền đạt kinh nghiệm của các thế hệ trước cho các thế hệ tiếp theo. Với kỳ vọng sẽ tạo cho nghiên cứu viên những cách tiếp cận hiệu quả, sáng tạo trong việc hình thành và phát triển ý tưởng nghiên cứu mới bằng những kiến thức đã học. Bên cạnh đó, áp dụng những lý thuyết phương pháp nghiên cứu vào nghiên cứu thực tế là điều rất cần thiết để các nghiên cứu viên tương tác với thực tế, tích lũy kinh nghiệm. Khóa học dành cho những người có đam mê nghiên cứu và mong muốn phát triển bản thân trên lĩnh vực này.

2. Mục tiêu của lớp học

- Mục đích của lớp chuyên đề này giúp học viên làm quen với các công cụ và phương pháp nghiên cứu định lượng trong khoa học xã hội và nhân văn thông qua bài tập thiết kế và triển khai thực hiện một cuộc điều tra thực địa, qua đó đề cập đến tất cả các bước chính của quy trình nghiên cứu khoa học: xây dựng vấn đề nghiên cứu, xây dựng đối tượng nghiên cứu, xác định các giả thuyết và hướng nghiên cứu chính, thiết kế khảo sát, chọn mẫu, thu thập dữ liệu, sắp xếp phân loại dữ liệu, xử lý dữ liệu và phân tích dữ liệu.
- Đây là bài tập mang tính sư phạm được áp dụng vào thực hành trong thực tế, học viên sẽ là các chủ thể chủ động trong quá trình học tập. Với sự tham gia trực tiếp vào một nghiên cứu thực địa, qua bài tập này học viên sẽ được tạo điều kiện thuận lợi để tiếp thu được các kiến thức nền tảng, thực tiễn của phương pháp tiếp cận định lượng trong nghiên cứu khoa học xã hội và nhân văn, đối chiếu trở đi trở lại giữa phương pháp và các lý thuyết với năng lực mang tính kỹ thuật điều tra cần có của người làm nghiên cứu thực địa (kỹ năng và thái độ).

3. Đối tượng và yêu cầu

Đối tượng

- Sinh viên năm thứ 2, thứ 3, thứ 4 (Đại học Kinh tế TP HCM)
- Số lượng 18-20 sinh viên (chia thành 4 nhóm nhỏ)

Yêu cầu

- Điểm trung bình học tập học kỳ gần nhất từ 6.5 trở lên
- Tiếng Anh đọc, viết khá
- Có khả năng làm việc nhóm

4. Chương trình lớp học

Lớp học được tổ chức với ba phần chính:

- Phần một tập trung vào giới thiệu các kỹ thuật và phương pháp điều tra thực địa/điều tra điền dã, cũng như các kỹ năng chính cần áp dụng để nghiên cứu một thực tiễn kinh tế - xã hội, cụ thể là lao động và doanh nghiệp;
- Phần hai dành để áp dụng vào thực hành thông qua bài tập chuẩn bị và thực hiện một nghiên cứu thực địa trong thời gian 1,5 tháng, áp dụng các kỹ thuật truyền thống (quan sát, tham gia, tìm hiểu tài liệu, phỏng vấn trực tiếp, v.v.) ;
- Phần ba tập trung vào xử lý và đọc dữ liệu thu thập được. Lớp học sẽ kết thúc bằng bài báo cáo thu hoạch tổng kết lại các bước đã thực hiện cũng như các kết quả chính thu được.

Thực địa

- Bước thực địa được thực hiện ở Khu vực Thành phố Hồ Chí Minh. Đây là thành phố lớn nhất miền Nam (Việt Nam), là trung tâm kinh tế cả nước. Thành phố Hồ Chí Minh có dân số 8.426.3000 người (số liệu 2016), diện tích 2095,5 km². Tổng số lao động đang làm việc 4.234.768 người chiếm 70,62% tổng số lao động. Trong tổng số lao động đang làm việc chuyên môn kỹ thuật bậc cao chiếm 15,57%; chuyên môn kỹ thuật bậc trung chiếm 5,61%; các nghề giản đơn và thợ chiếm 41,24% và các loại công việc khác chiếm 35,81%. Thành phố Hồ Chí Minh thành lập được 394 năm (1623-2017) trải qua bao thăng trầm của lịch sử, mảnh đất Sài Gòn-Gia Định xưa vẫn tiếp tục phát triển không ngừng và Thành phố Hồ Chí Minh hôm nay được đánh giá là một trong những thành phố năng động nhất của cả nước.

Chủ đề xuyên suốt của lớp

« Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM ».

Các khía cạnh có thể được đề cập (đây chỉ là danh sách gợi ý và chưa đầy đủ) :

- Đặc điểm của đoàn viên công đoàn và công nhân lao động, doanh nghiệp tại Tp.HCM;
- Mô tả thực trạng tham gia đào tạo chuyên môn, kỹ năng của đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM trong thời gian qua;
- Đánh giá của của đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM về kiến thức, kỹ năng của bản thân trong bối cảnh hội nhập kinh tế, và cuộc cách mạng CN 4.0;
- Đánh giá của doanh nghiệp về kiến thức, kỹ năng của đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM;
- Đánh giá của đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM về điều kiện và nhu cầu đào tạo nâng cao trình độ, kỹ năng nghề nghiệp cho bản thân;
- Đánh giá của Doanh nghiệp tại Tp.HCM về điều kiện và nhu cầu đào tạo nâng cao trình độ, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn, công nhân lao động tại doanh nghiệp.

Nhóm giảng viên

- ThS.Lương Vinh Quốc Duy (Trường Đại học Kinh tế Tp.HCM)
- ThS.Mai Thị Nghĩa (Viện Nghiên cứu Kinh tế Phát triển)
- ThS. Đặng Hoàng Minh Quân (Viện Nghiên cứu Kinh tế Phát triển)
- ThS. Võ Thành Tâm (Trường Đại học Kinh tế Tp.HCM)
- ThS. Nguyễn Xuân Đóa (Viện Nghiên cứu Phát triển Tp.HCM)
- ThS. Phạm Minh Tiến (Viện Nghiên cứu Kinh tế Phát triển)

5. Tổ chức lớp học

- Học viên của lớp sẽ được chia thành bốn nhóm, mỗi nhóm sẽ có 4-5 thành viên tham gia thực hiện điều tra thực địa. Mỗi nhóm sẽ do một giảng viên phụ trách từ đầu đến cuối. Giảng viên phụ trách nhóm sẽ theo sát từng bước hoạt động của nhóm trong hai tháng thực địa và ngày tổng kết chuẩn bị làm báo cáo thu hoạch. Cuối mỗi tuần thực địa sẽ có phần họp nhóm tổng kết, báo cáo kết quả và rút kinh nghiệm tại Viện IDR/ Khoa Kinh tế.
- Một trong những đặc thù của lớp thực địa là mỗi nhóm đều có một giảng viên tham gia với tư cách là thành viên của nhóm cùng thực hiện các hoạt động tại thực địa chứ

không chỉ đơn thuần là người quan sát. Mỗi nhóm sẽ làm dần dần báo cáo thu hoạch của nhóm mình qua phần nội dung tổng kết, báo cáo kết quả và rút kinh nghiệm của từng tuần/từng ngày.

- Phần thảo luận tương tác giữa các nhóm sẽ được tổ chức mỗi tuần một lần và hoạt động này cũng được thảo luận chung để tổng hợp dữ liệu và phân tích kết quả chung dành vào ngày cuối cùng khi cả lớp tổng kết.

Hoạt động thực địa của học viên và theo dõi của giảng viên phải thực hiện theo bốn yêu cầu của một nghiên cứu định lượng thực hiện tại thực địa :

- Xác định và lựa chọn các khái niệm lý thuyết và khung phân tích, nội dung đã được học, thảo luận và xác định trong quá trình học tập trung.
- Lựa chọn và nắm được các kỹ thuật điều tra: giảng viên sẽ đánh giá mức độ nắm được các kỹ thuật điều tra (công cụ, phương pháp) của từng học viên khi học viên thực hiện các cuộc phỏng vấn cũng như mức độ tương tác của người điều tra với người được phỏng vấn. Sau mỗi cuộc phỏng vấn, giảng viên sẽ điểm lại nội dung của từng cặp học viên đã thực hiện cuộc phỏng vấn đó, qua đó giảng viên sẽ đánh giá được ngay tại chỗ, trong cả ba ngày thực địa, mức độ tiến triển của công việc thu thập dữ liệu (thái độ của học viên khi thực hiện phỏng vấn, ghi chép, cách phản ứng trước câu trả lời của người được phỏng vấn, lựa chọn hướng điều tra cần đi tiếp hay cần từ bỏ).
- Hoàn thiện kỹ năng nghiên cứu: việc giảng viên đi cùng với 4-5 phỏng vấn viên và hoạt động họp tổng kết, báo cáo kết quả và rút kinh nghiệm vào cuối ngày, cuối tuần sẽ giúp xây dựng dần các kỹ năng nghiên cứu: 1) theo tiến độ của hoạt động thực địa, 2) và theo tiến triển trong điều tra của từng nhóm thông qua việc đối chiếu và tổng hợp dữ liệu thu được của mỗi thành viên. Mục tiêu của hoạt động này là giúp học viên thấy được một cách trực quan là giai đoạn điều tra thực địa đòi hỏi đồng thời phải xử lý ngay các thông tin thu thập được theo logic “trở đi trở lại”, theo đó người điều tra sẽ phải trở đi trở lại giữa những gì thu được và hoàn thiện kỹ năng thu thập thông tin dữ liệu. Vào các buổi họp cuối tuần, kết quả báo cáo của từng nhóm cũng như kết nối các kết quả thu được sẽ giúp dần hình thành kinh nghiệm và bài học điển dã mà không cần phải đợi đến bước tổng kết: mức độ xác đáng của các yêu cầu đặt ra ban đầu cũng như khung gợi ý điều tra sẽ được đánh giá ngay vào mỗi buổi họp. Kết quả thực địa của mỗi tuần sẽ có ảnh hưởng tới bảng câu hỏi khảo sát, khung nghiên cứu và giúp điều chỉnh cho phù hợp.
- Sử dụng kết quả: đây là bước khai thác các kết quả thu được từ thực địa, các thành viên phỏng vấn của mỗi nhóm sẽ trao đổi trước, sau đó cả bốn nhóm lớn sẽ cũng thảo luận. Mục đích của hoạt động này là giúp học viên đối chiếu dữ liệu, chia sẻ cách đọc dữ liệu thu được theo thực tế từ thực địa và học cách tổng hợp kết quả (học viên sẽ

học cách chia sẻ và tổng hợp chung các dữ liệu thu được từ thực địa cũng như những thông tin đọc được từ các dữ liệu đó).

6. Lịch trình của lớp học

Phần 1: Tập huấn lý thuyết về phương pháp nghiên cứu kinh tế (3 buổi), điều tra (1 buổi)	Phần 2: Điều tra thực địa tại Tp.HCM	Phần 3: Tổng hợp, xử lý và báo cáo kết quả thu hoạch	Báo cáo thu hoạch
Từ ngày 01-03/03/2018	Từ ngày 05/03/2018 đến ngày 08/04/2018	Ngày 08-14/04/2018	Ngày 15/4/2018

Cụ thể:

	Hoạt động	Bắt đầu	Thời gian
1	Nhận hồ sơ và tuyển học viên	25/12/2017	20/01/2018
2	Đọc tài liệu và chuẩn bị trước khi tham gia	25/01/2018	28/02/2018
2	Tập huấn lý thuyết về phương pháp nghiên cứu kinh tế (3 buổi), tập huấn điều tra 1 buổi	01/03/2018	03/03/2018
3	Điều tra, thu thập số liệu	05/03/2018	07/04/2018
3.1	Đợt 1: Khảo sát 60 lao động và 10 doanh nghiệp	05/03/2018	11/03/2018
	Thảo luận nhóm khảo sát	11/03/2018	11/03/2018
3.2	Đợt 2: Khảo sát lao động 500 lao động và 50 doanh nghiệp	12/03/2018	25/03/2018
	Thảo luận nhóm khảo sát	25/03/2018	25/03/2018
3.3	Đợt 3: Khảo sát lao động 500 lao động và 50 doanh nghiệp	26/03/2018	08/04/2018
4	Tổng hợp, xử lý dữ liệu	08/04/2018	14/04/2018
5	Viết báo cáo kết quả KS và báo cáo thu hoạch	15/04/2018	15/04/2018

Phần 1

Ba ngày học đầu tiên sẽ gồm hai phần.

- Buổi sáng đầu tiên bao gồm các nội dung (1) giới thiệu quy trình các bước của một nghiên cứu định lượng, (2) các công cụ, kỹ thuật và phương pháp điều tra thực địa, (3) một số khái niệm lý thuyết cần sử dụng để nghiên cứu một thực tiễn kinh tế - xã hội.
- Sau phần trình bày ngắn gọn về bối cảnh và vấn đề nghiên cứu xuyên suốt của lớp, nội dung của 2 buổi sáng tiếp theo sẽ tập trung vào việc lập “chiến lược” điều tra, bao gồm việc xây dựng phương pháp luận, thiết kế nghiên cứu, lập bảng hỏi định tính và định lượng phỏng vấn, xác định các tình huống nghiên cứu, đưa ra các giả định và

giải quyết. Hoạt động này sẽ giúp học viên chuẩn bị kỹ cho bước thu thập dữ liệu để có thể “chủ động” ngay từ ngày đầu làm hoạt động điều tra thực địa.

- Buổi chiều cuối cùng là training cho học viên về chương trình nội dung, cách thức và triển khai cụ thể khảo sát thực địa tại Tp.HCM về chủ đề Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM.

Phần 2:

- Khảo sát thực tế theo chủ đề Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM. Thời gian kéo dài khoảng 2 tháng (Thời gian thực địa sẽ không liên tục, có thể chia theo đợt khoảng từ 2 đến 3 đợt, bình quân mỗi đợt là 1 tuần).
- Học viên cả lớp sẽ cùng xuống các đơn vị (Doanh nghiệp tại các Khu công nghiệp) để làm điều tra thực địa. Mỗi nhóm sẽ do một giảng viên hướng dẫn và cố vấn, mỗi nhóm sẽ được phân công điều tra từng nhóm lao động và Doanh nghiệp đã xác định từ đầu (Danh sách lao động và doanh nghiệp sẽ do IDR cung cấp). Dự kiến 1 nhóm điều tra doanh nghiệp; 3 nhóm điều tra đoàn viên công đoàn và công nhân lao động.

Phần 3

Tuần học cuối sẽ được dành cho hoạt động sắp xếp, phân loại và tổng hợp dữ liệu thu thập được để làm báo cáo thu hoạch sẽ được trình bày vào buổi học tổng thể của cả khóa học:

- Theo nhóm : i) thống kê dữ liệu thu được ; ii) sắp xếp dữ liệu theo khung phân tích và đối tượng khảo sát chung cho cả nhóm;
- Cả lớp : i) mỗi nhóm sẽ trình bày khái quát các kết quả thu được và đã được phân loại xử lý ; ii) xác định các nhóm dữ liệu chung bao quát, mối liên hệ giữa các nội dung của từng nhóm, những lệch lạc hoặc mâu thuẫn nếu có trong các dữ liệu thu được ;
- Làm bài báo cáo thu hoạch (PowerPoint).

TỔNG KẾT KHÓA HỌC: dự kiến ngày 15/4/2017.

7. Đơn vị tổ chức

- Viện nghiên cứu Kinh tế phát triển (Institute of Development Economics Research – IDR)
- Ban Học tập, hỗ trợ sinh viên Đoàn TN – Hội SV Khoa Kinh tế - Đại học Kinh tế Tp.HCM và Các câu lạc bộ Nghiên cứu kinh tế trẻ (Yore), Bất động sản (REC), Quản lý nguồn nhân lực (Hurea), Thẩm định giá (VC).

8. Địa điểm tổ chức

- Viện Nghiên cứu Kinh tế phát triển (IDR)

9. Hình thức đăng ký

- Đăng ký tham gia từ ngày 25/12/2017 đến hết ngày 15/01/2018
- Điền thông tin vào mẫu đăng ký tại: <https://goo.gl/wxHzPG>
- Kết quả (đạt/không đạt) sẽ được thông báo qua email từ ngày 20/1/2018 đến 24/1/2018.

10. Quyền lợi

- Hỗ trợ toàn bộ học phí khóa học (7,5 triệu đồng/học viên).
- Đối với khảo sát thực địa, học viên được hỗ trợ thêm chi phí đi lại, ăn uống và sinh hoạt phí.
- Được cấp chứng nhận KHÓA HỌC “NGHIÊN CỨU VIÊN TẬP SỰ” NĂM 2018 bởi IDR: Đào tạo phương pháp điều tra điền dã: Nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp cho đoàn viên công đoàn và công nhân lao động tại Tp.HCM.
- Có thể tham gia với tư cách là công tác viên của IDR sau khi hoàn thành khóa học.

11. Trách nhiệm

- Cam kết phải tham gia đầy đủ các buổi tập huấn và điền dã của khóa học, trường hợp người học không tham gia đầy đủ ban tổ chức có quyền yêu cầu người học chấm dứt và bồi thường học phí khóa học.
- Hoàn thành bài báo cáo thu hoạch.

12. Học phí dự toán

- Học phí toàn khóa 7,5 triệu/học viên (Chi phí này sẽ được tài trợ hoàn toàn bởi IDR)
- Học viên sẽ được hỗ trợ chi phí đi lại, sinh hoạt phí (159.000 đồng/ngày) khi đi thực địa.

13. Liên hệ ban tổ chức để biết thêm thông tin chi tiết

Email khóa học: nghiencuuvien2018@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/vien.nghiencuu.10>

Facepage: [Nghiên cứu viên tập sự 2018](#)

Website: <http://www.idr.edu.vn>

Anh Đặng Hoàng Minh Quân - 0972.720.960 - quandhm@ueh.edu.vn

Anh Võ Thành Tâm - 01236.134.199 - vothanhtam@ueh.edu.vn

14. Thủ tục đăng ký khi đạt yêu cầu

- Phiếu đăng ký khóa học (ban tổ chức sẽ chuẩn bị)
- Bảng điểm 2 học kỳ gần nhất
- Chứng minh nhân dân (bản photo)
- Một tấm ảnh cá nhân mới nhất.